

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 77 0 К 079117 23 Квлз
Бања Лука, 06.09.2023. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Весне Антонић и Душка Бојовића као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног М.Г. због кривичног дјела изазивање опште опасности из члана 402. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката С.З. из К., изјављеном против правоснажних пресуда Основног суда у Приједору број 77 0 К 079117 18 К 2 од 31.10.2022. године и Окружног суда у Приједору број 77 0 К 079117 23 Кж 2 од 06.04.2023. године, у сједници вијећа одржаној дана 06.09.2023. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија, као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Приједору број 77 0 К 079117 18 К 2 од 31.10.2022. године, оглашен је кривим оптужени М.Г. због кривичног дјела изазивање опште опасности из члана 402. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 и 67/13, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 10 (десет) мјесеци, док је одбијена оптужба у односу на кривична дјела недозвољене производње и промета оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 15/21 и 89/21, у даљем тексту: Кривични законик) и кривичног дјела тјелесне повреде из члана 131. став 1. Кривичног законика. Оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 1.380,00 КМ, а оштећени М.М. је са имовинскоправним захтјевом упућен на парнични поступак.

Пресудом Окружног суда у Приједору број 77 0 К 079117 23 Кж 2 од 06.04.2023. године, дјелимичним уважавањем жалбе оптуженог М.Г., а поводом те жалбе и по службеној дужности преиначена је првостепена пресуда Основног суда у Приједору број 77 0 К 079117 18 К 2 од 31.10.2022. године у правној квалификацији дјела, тако што је оптужени М.Г. оглашен кривим да је починио кривично дјело изазивање опште опасности из члана 394. став 3. Кривичног законика, док у преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

Против наведених пресуда захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат С.З. из К. због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) и повреде Кривичног закона из члана 312. тачка в) ЗКП РС, с приједлогом да се Захтјев усвоји и другостепена пресуда преиначи усвајањем жалбе у цјелости и ослобађањем оптуженог од оптужбе на основу члана 298. тачка в) ЗКП РС, или да се на основу члана 356. ЗКП РС укину првостепена и другостепена пресуда и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Захтјев је са списима предмета првостепеног суда достављен на одговор републичком јавном тужиоцу у смислу одредбе члана 353. став 1. ЗКП РС.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац С.Б. је оспорила основаност Захтјева и предложила да се исти одбије примјеном члана 355. ЗКП РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. ЗКП РС ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног законика, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењима из става 3. искључена могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Подносеним Захтјевом браниоца осуђеног означена су оба наведена законска основа побијања правоснажне пресуде овим ванредним правним лијеком, а ти основи побијања правоснажне пресуде су били изнесени и у жалби браниоца осуђеног против првостепене пресуде.

Повреде поступка учињене при доношењу првостепене пресуде, а које подводи под повреду права на одбрану Захтјев заснива на тврдњи да је повријеђено начело непосредности (сугеришући тиме повреду одредбе члана 226. став 2. ЗКП РС) на начин што већина доказа, на којима се заснива побијана пресуда, није изведена на главном претресу пред расправним вијећем које је донијело ту пресуду, него пред судијом појединцем, који је био функционално надлежан за суђење у овом предмету прије измјена ЗКП РС које су извршене у току трајања првостепеног поступка у овом предмету, те тврдњи да је повријеђено начело савјесне и потпуне оцјене доказа (предвиђено одредбом члана 295. став 2. ЗКП РС) што је резултирало погрешно и непотпуно утврђеним чињеничним стањем. Наведене повреде одредаба кривичног поступка Захтјев означава као битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) и став 2. ЗКП РС. Повреду права на одбрану учињену у жалбеном поступку Захтјев заснива на приговору да је повријеђена одредба члана 327. ЗКП РС тиме што у изреци

другостепене пресуде нису наведене ријечи да се жалба у преосталом дјелу (који није обухваћен дјелимичним уважавањем) одбија као неоснована, што другостепену пресуду, према становишту жалбе, чини незаконитом, те на тврдњи да је због одбијених жалбених приговора другостепена пресуда незаконита из истих разлога као и првостепена.

На аргументима Захтјева се не може темељити тврдња о повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС у виду повреде права на одбрану.

Наиме, право на одбрану садржано у принципу „једнакост оружја“ је у функцији процесне једнакости странака током суђења које оптуженом обезбјеђује једнаке процесне могућности током поступка у припреми и представљању случаја који је предмет оптужбе, а првенствено обухвата, али се не ограничава на слjedeћа права: право на довољно времена и одговарајуће могућности за припремање одбране, право да позива и испитује свједоке, право на ангажовање вјештака, право присуствовања суђењу, право приступа документацији и другим доказима који му могу помоћи у припреми одбране, право на браниоца, те право на присуствовање расправи у жалбеном поступку на којој је присутан тужилац. Повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији осигурања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС која има за посљедицу укидање пресуде донесене уз ове повреде поступка.

Због посебног значаја овог права, које је у основи право на правично суђење гарантовано чланом 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, повреда права на одбрану је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан цитираном законском одредбом, који представља основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека. Под ову повреду се не могу подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда одредаба кривичног поступка предвиђене у одредби члана 311. ЗКП РС, које су законом предвиђене као жалбени основ, али нису и као основ за подношење Захтјева за заштиту законитости, укључујући и напријед наведене облике повреда одредаба кривичног поступка на које се образложењем Захтјева браниоца осуђеног указује.

Дакле, на наведеним повредама кривичног поступка се не може заснивати тврдња о повреди права на одбрану из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС као законском основу побијања правоснажне пресуде овим ванредним правним лијеком, а уз претпоставку да су те повреде заиста и почињене у њима би била садржана битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС која се не може подвести под повреду права на одбрану, па тиме не могу бити ни основ за подношење захтјева за заштиту законитости. Приговори о наведеним повредама поступка при доношењу првостепене пресуде су истицани и у жалби одбране на првостепену пресуду па их је другостепени суд размотрио и оцјенио неоснованим, а у образложењу своје пресуде дао детаљне, јасне и увјерљиве разлоге за такву оцјену (страница 2. пасус 5. и страница 3. пасус 1. и 2.), који разлoзи и по оцјени суда представљају валидно и мјеродавно образложење. Када је другостепени суд размотрио релевантне жалбене приговоре приликом доношења одлуке по жалби браниоца оптуженог на првостепену пресуду, па за одлуку о одбијању тих приговора као неоснованих дао разлоге у образложењу своје пресуде, онда се тврдња Захтјева браниоца осуђеног о повреди права на одбрану почињену у жалбеном поступку, не може заснивати на самој чињеници да истакнути

жалбени приговори нису резултирали жељеним исходом исказаним у жалбеном приједлогу (укидање првостепене пресуде и ново суђење, односно њено преиначење на начин да се оптужени ослободи оптужбе).

Нема мјеста ни приговору Захтјева да је побијаном правоснажном пресудом учињена повреда Кривичног закона из члана 312. тачка в) ЗКП РС.

Наиме, према образложењу Захтјева повреда Кривичног закона се везује за одлуку о казни и одлуку о имовинскоправном захтјеву, међутим када је у питању одлука о кривичним санкцијама и мјери одузимања имовинске користи, повреда Кривичног закона према одредбама члана 312. тачка д) ЗКП РС, постоји само ако је суд у доношењу одлуке прекорачено овлаштење које има по закону. Како је у конкретном случају, примјеном одредби о ублажавању казне, осуђеном изречена казна испод посебног минимума казне прописане за предметно кривично дјело, то се приговори подносиоца Захтјева о неадекватном вредновању утврђених околности на страни осуђеног (значајан протек времена у трајању од седам и по година и став оштећеног исказан на главном претресу да не тражи кривично гоњење оптуженог), не могу подвести под повреду Кривичног закона у смислу цитираног законског прописа, која би се манифестовала у прекорачењу законских овлаштења суда при доношењу одлуке о казни. Под овај облик повреде Кривичног закона се према цитираној законској одредби не може подвести приговор у вези са одлуком о имовинскоправном захтјеву оштећеног, како се то поднесеним Захтјевом сугерише, па слиједом наведеног нема мјеста приговору Захтјева заснованом на тврдњи да је одлуком о казни и одлуком о имовинскоправном захтјеву побијаном правоснажном пресудом повређен Кривични закон на штету осуђеног .

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев одбијен као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић